

Рабочая программа учебной дисциплины разработана на основе Федерального государственного образовательного стандарта среднего профессионального образования (далее ФГОС СПО) по программе подготовки специалистов среднего звена 13.02.11 «Техническая эксплуатация и обслуживание электрического и электромеханического оборудования (по отраслям)».

Организация – разработчик: ГБПОУ «Альметьевский профессиональный колледж»

Разработчик: Рафигуллина - Рафигуллина М.М. преподаватель татарского языка и литературы

Рекомендовано методическим советом протокол № 01 от «29» августа 2022г

СОДЕРЖАНИЕ

1. Паспорт рабочей программы учебной дисциплины	4
2. Структура и содержание учебной дисциплины	7
3. Условия реализации учебной дисциплины	10
4. Контроль и оценка результатов освоения учебной дисциплины	12
5. Технология формирования общих компетенций	13

1. УКУТУ ФӘНЕНЕҢ ЭШ ПРОГРАММАСЫ ПАСПОРТЫ

ОГСЭ.07 Татарсий язык и культура речи

1.1. Эш программасын куллану өлкәсе.

Эш программасы “Әлмәт һөнәри көллиятендә” белем бирү төп программасының Федераль дәүләт белем бирү стандартына (ФДББС) туры 13.02.11 «Техническая эксплуатация и обслуживание электрического и электромеханического оборудования (по отраслям)» белгечлегенә белем бирүнең төп өлеше булып тора.

Укыту планында “Татар теле һәм сөйләм теле”нең урыны.

“Татар теле”н өйрәнү өчен сәгатьләр саны уку планының вариатив өлешеннән алынды. Предмет гомуми белем бирү һәм гомум гуманитар, социаль-экономик циклга карый.

1.3. “Татар теле һәм сөйләм теле” предметын үзләштерүнең максатлары:

1. Телне тулы бер система буларак күзаллау.

2. Татар халкының этник төркемнәре һәм диалектлары, төрки телләр, татар теле, татар язуы, татар халкының рухи, әхлакый, мәдәни мирасы турында мәгълүмат бирү.

3. Татар телен ижтимагый күренеш буларак аңлау, тел нормаларын саклап, тормышның төрле ситуацияләренә бәйле рәвештә тел чараларын дөрес кулланып, үзара аралаша һәм аңлаша белү.

4. Рухи яктан үскән, үз-үзен танып белүгә һәм камилләштерүгә эзер булган, хәзерге заман көнендә аңлы рәвештә эшчәнлеккә сәләтле шәхес тәрбияләү; дөньяга кешелекле кузаллау, милли үзәк, гражданлык позицияләре, патриотизм хисләре, әдәбиятка һәм мәдәни байлыкка хөрмәт һәм мөхәббәт формалаштыру.

5. Укучыларның эстетик белем дәрәжәсен һәм әхлакый тәҗрибәсен баепу.

Программа түбәндәге компетенцияләргә камилләштергәндә тормышка ашырыла.

I. Коммуникатив компетенция

I.1. Сөйләм эшчәнлегенә төрләр (тыңлап аңлау, сөйләү, уку, язу һәм язма сөйләм) үзләштерү.

I.2. Укыган яки тыңланган текстның темасын, идеясен, төзелешен, жанрын ачыклау.

I.3. Текст буенча әңгәмә үткөрү, әңгәмәдә катнашу, үз фикерен әйтү һәм дәлилләү.

I.4. Телнең орфоэпик, орфографик, лексик, грамматик нормаларын саклап, текстның телдән яки язмага эчтәлеген житкерү.

I.5. Төрле стиль һәм жанрларда текстлар төзү.

I.6. Төрле типтагы язма эшләрне информация технологияләргә кулланып башкару.

II. Лингвистик (тел) компетенция

II.1. Тел турында гомуми мәгълүмат. Татар теле һәм сөйләмнең ижтимагый-мәдәни роле. Татар теле һәм сөйләмнең функцияләре. Татар әдәби теле. Татар әдәби теленә формалашуы.

II. 2. Татар әдәби теленә барлыкка килүе һәм үсеше.

II. 3. Татар теленнән рус теленә, рус теленнән татар теленә тәржемә итү.

II. 4. Төрле жанрда язылган текстларга лингвистик анализ ясау.

III. Этномәдәни компетенция

III. 1. Тел белән мәдәниятнең үзара бәйләнеше.

III. 2. Тел берәмлекләренә һәм чараларының халыкның милли үзенчәлекләрен сурәтләү мөмкинлекләрен ачу.

III. 3. Тәкъдим ителгән текстлардан халык авыз ижаты үрнәкләрен тану, аңлау, аларны сөйләмдә куллану.

III. 4. Татар сөйләмә этикеты нормаларын дәрәс һәм урынлы куллану.

Татар телен өйрәнү һөнәри уку йортының юнәлешенә, студентларның белем дәрәжәсенә, программаның эчтәлегенә, сәгатьләр санына, аерым темаларга, гамәли эшләрнең характерына, күләменә, бәйле рәвештә үзләштерелә.

Татар телен үзләштерү барышында студентларның гомуммәдәни, тәрбияви үсеш, тормышка яраклашу, һөнәри эзерлек мәсьәләләре хәл ителә.

Уку фәнненең үзләштерү нәтижәләре

Татар телен укуының гомуми нәтижәләре түбәндәгеләр:

-татар әдәби теле нормаларын саклап язу һәм сөйләү күнекмәләре булдыру;

-кирәкле мәгълүмат һәм белемнәрне төрле чыганақлардан табу, алардан мөстәкыйль рәвештә кулланырга өйрәтү.

Татар телен укуының предмет нәтижәләре түбәндәгеләр:

Танып-белү өлкәсендә:

-татарча әдәби текстны кабул итәргә һәм аңларга, ижат ителгән чор белән тарихи-мәдәни бәйләнешләрен һәм аңа салынган мәңгелек кыйммәтләрне күзалларга өйрәтү;

-татар теле текстларын рус теле текстлары белән гомумкешелек кыйммәтләренә мөнәсәбәттә чагыштыру күнекмәләре формалаштыру.

Бәяләү өлкәсендә:

-татар теленә хас рухи-әхлакый кыйммәтләрне, әдәби-эстетик үзенчәлекләрен аңларга өйрәтү;

-мәдәниягара бәйләнешләрен саклау, укучының башка милләтләр мәдәнияте һәм теленнән мәгълүматлы, башка халықларның сүз сәнгәтенә хөрмәтле мөнәсәбәттә, толерант булуына ирешү;

-баланың үзаңын үстерү, Ватанны яратырга өйрәтү, горурлык һәм гражданлык хисләре тәрбияләү;

-татар теле үрнәкләренә үз мөнәсәбәтеңне булдыру күнекмәсен формалаштыру.

Коммуникатив яктан:

-аерым темалар буенча кирәкле мәгълүматны белешмә әдәбият, вакытлы матбугат, Интернет чаралары аша эзләү күнекмәсе булдыру;

-укучының мөстәкыйль, ижади фикерләвен активлаштыру;

-әдәби текстлар һәм ирекле темалар буенча татар телендә ижади эшләр башкарырга өйрәтү.

Эстетик яктан:

-әдәби телнең эстетик кыйммәтен һәм милли үзенчәлекләрен тою хисе формалаштыру;

-әдәби текстны эстетик бөтенлекле, шул ук вакытта әдәби һәм тел-сурәтләү алымнарының, образлылыкның үзенчәлекләрен һәм әһәмиятен аңлап бәяли белүенә ирешү;

-рус һәм татар телендәге темаларны чагыштырып бәяләргә, әхлакый идеалларның охшаш һәм аермалы якларын билгеләргә өйрәтү.

В процессе освоения дисциплины у студентов должны формироваться общие компетенции (ОК):

ОК 01. Выбирать способы решения задач профессиональной деятельности, применительно к различным контекстам;

ОК 02. Осуществлять поиск, анализ и интерпретацию информации, необходимой для выполнения задач профессиональной деятельности;

ОК 03. Планировать и реализовывать собственное профессиональное и личностное развитие;

ОК 04. Работать в коллективе и в команде, эффективно взаимодействовать с коллегами, руководством, клиентами;

ОК 05. Осуществлять устную и письменную коммуникацию на государственном языке с учётом особенностей социального и культурного контекста;

ОК 06. Проявлять гражданско-патриотическую позицию, демонстрировать осознанное поведение на основе традиционных общечеловеческих ценностей;

ОК 07. Содействовать сохранению окружающей среды, ресурсосбережению, эффективно действовать в чрезвычайных ситуациях;

ОК 09. Использовать информационные технологии в профессиональной деятельности;

ОК 10. Пользоваться профессиональной документацией на государственном и иностранном языках;

ОК 11. Планировать предпринимательскую деятельность в профессиональной сфере.

1.4. Рекомендуемое количество часов на освоение учебной дисциплины:

Всего учебная нагрузка обучающихся - 48 часов

Нагрузка во взаимодействии с преподавателем – 48 часов; в том числе:

- теоретических занятий – 20 часов;
- практических занятий - 20 часов;
- самостоятельных работ – 8 часов

2. СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

2.1. Объем учебной дисциплины и виды учебной работы

Вид учебной деятельности	Объем часов
Всего	48
Нагрузка во взаимодействии с преподавателем	48
в том числе:	
теоретические занятия	20
практические занятия	20
самостоятельная работа	8
Дифференцированный зачёт, 3 семестр	

2. Тематический план и содержание учебной дисциплины ОГСЭ.07 Татарский язык и культура речи

Наименование разделов и тем	Содержание учебного материала	Объем часов	Уроки №	Уровень освоения
III семестр- 48ч				
1.Тел һәм сөйләм.	Телнең төп берәмлекләре. Әдәби тел турында төшенчә.	2	1-2	2,3
	Сөйләм культурасы турында төшенчә.	2	3-4	
	Практическая работа №: 1,2			
	Сөйләмнең социаль аспекты.	2	5-6	
	Тел һәм сөйләм.	2	7-8	
2. Фонетика.	Самостоятельная работа №: 1,2			
	Яхшы сөйләм сыйфаты.	2		
	Практическая работа №: 3,4			
	Телнең фонетик берәмлеге.	2	9-10	
	Басым, аның төрләре һәм типлары. Сөйләшү стилинең фонетик үзенчәлекләре	2	11-12	
	Татар телендә сузык һәм тартык авазларның үзгәрешләре.	2	13-14	
	Практическая работа №: 5,6			
	«Фонетика» темасы буенча төзелгән тестлар өстендә эш.	2	15-16	
3. Лексика һәм фразеология.	Самостоятельная работа №: 3,4			
	Алынма сүзләр.	2		
	Сүз, аның лексик мәгънәсе. Татар телендә лексик һәм фразеологик берәмлекләре..	2	17-18	
	Практическая работа №: 5,6			
	Туган телнең үз сүзләре.	2	19-20	
	Лексик хаталар, аларны төзәтү юллары.	2	21-22	
	Практическая работа №: 7,8			
	Тексттан стилистик хаталарны табу. «Лексика» темасы буенча төзелгән тестлар белән эш.	2	23-24	
4.Сүз ясалышы.	Самостоятельная работа №: 5,6			
	Дерес сөйләмгә ирешүдә фигураларның роле.	2		
	Практическая работа №: 9,10			
	Татар телендә сүз ясалыш ысуллары.	2	25, 26	

	Сүзлэргэ төзелеше ягыннан анализ.	2	27, 28	
	Практическая работа №: 11,12			
5.Морфология. Сүз төркемнэре.	Дөрес сөйлэмгэ ирешүдэ фигыльлэрнең роле.	2	29-30	
	Практическая работа №: 13,14			
	Мөстэкыйль сүз төркемнэре.	2	31-32	
	Практическая работа №: 15,16			
	Исемнэрнең жөмлэдәге функцияләре.	2	33-34	
6.Синтаксис.	Самостоятельная работа №: 7,8			
	Туры һәм кыек сөйләм.	2		
	Практическая работа №: 17,18			
	Төп синтаксик берәмлекләр.	2	35-36	
	Стиль үзенчәлекләре. Функциональ сөйләм стильләре	2	37-38	
Дифференцированный зачет	Практическая работа №: 19,20	2	39-40	3
Итого		48	40	

Для характеристики уровня освоения учебного материала используются следующие обозначения:

- 1 – ознакомительный (узнавание ранее изученных объектов, свойств);
- 2 – репродуктивный (выполнение деятельности по образцу, инструкции или под руководством);
- 3 – продуктивный (планирование и самостоятельное выполнение деятельности, решение проблемных задач).

3. УСЛОВИЯ РЕАЛИЗАЦИИ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

3.1. Требования к минимальному материально-техническому обеспечению

Для освоения программы учебной дисциплины «Татарский язык и культура речи» имеется учебный кабинет, в котором есть возможность обеспечить свободный доступ в Интернет во время учебного занятия и в период внеучебной деятельности обучающихся.

Помещение кабинета удовлетворяет требованиям Санитарно-эпидемиологических правил и нормативов (СанПиН 2.4.2 № 178-02) и оснащен типовым оборудованием, указанным в настоящих требованиях, в том числе специализированной учебной мебелью и средствами обучения, достаточными для выполнения требований к уровню подготовки обучающихся.

В кабинете ноутбук и телевизор с функцией монитора, при помощи которого участники образовательного процесса могут просматривать визуальную информацию по татарскому языку, создавать презентации, видеоматериалы, иные документы.

В состав учебно-методического и материально-технического обеспечения программы учебной дисциплины «Татарский язык и культура речи» входят:

- многофункциональный комплекс преподавателя;
- наглядные пособия (комплекты учебных таблиц, плакатов, портретов выдающихся поэтов, писателей и др.);
- информационно-коммуникативные средства;
- экранно-звуковые пособия;
- комплект технической документации, в том числе паспорта на средства обучения, инструкции по их использованию и технике безопасности.

В библиотечный фонд входят учебники, учебно-методические комплекты (УМК), обеспечивающие освоение учебного материала по татарскому языку, рекомендованные или допущенные для использования в профессиональных образовательных организациях, реализующих образовательную программу среднего общего образования в пределах освоения ОПОП СПО на базе основного общего образования.

Библиотечный фонд дополнен энциклопедиями, справочниками, научно-популярной литературой по вопросам языкознания и др.

В процессе освоения программы учебной дисциплины «Татарский язык и культура речи» обучающиеся имеют возможность доступа к электронным учебным материалам по татарскому языку и литературе, имеющимся в свободном доступе в Интернете (электронным книгам, практикумам, тестам, др.).

3.2. Информационное обеспечение обучения

Перечень рекомендуемых учебных изданий, Интернет-ресурсов, дополнительной литературы.

Литература:

1. Сагдиева Р.К. Татарский язык. Учебное пособие для изучающих тат. яз. как родной. 10 кл. - Казань: Магариф-Вақыт, 2021.- 167 с.
2. Сагдиева Р.К. Татарский язык. Учебное пособие для изучающих тат. яз. как родной. 11 кл. - Казань: Магариф-Вақыт, 2022.- 159 с.
3. Хайдарова Р.З. Татарский язык. Учебное пособие для образовательных организаций среднего (полного) общего образования с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык). На основе концепции коммуникативной технологии Е.И.Пассова, 10 кл. – Казань: издательство «Татармультфильм», 2020.- 112 с.

Интернет ресурлар:

1. www.mon.tatar.ru

2. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия [ru.wikipedia.org/wiki/Татар теле](http://ru.wikipedia.org/wiki/Татар_теле)
3. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru
4. Tatar.com.ru: татар теле
5. Казан шәһәре администрациясенең рәсми сайты Week-end в Казани.
6. <http://www.belem.ru/>
7. <http://www.tugantelem.narod.ru>

4. Контроль и оценка результатов освоения дисциплины

Результаты обучения (освоенные умения, усвоенные знания)	Формы и методы контроля и оценки результатов обучения
<p>Знание:</p> <ul style="list-style-type: none"> - языковых норм литературного языка, - культуры речи, - основных единиц и уровней языка. 	<p>Оценка редакторской работы текста. Оценка тестирования. Оценка результатов внеаудиторной самостоятельной работы: сообщений.</p>
<p>Умение:</p> <ul style="list-style-type: none"> - определять требования к литературному языку, - правильного владения основами культуры речи, - различать основные единицы и уровни языка. 	
<p>Знание:</p> <p>-орфоэпических, лексических, грамматических и пунктуационных норм речевого поведения</p>	<p>Оценка диктантов. Оценка тестирования. Оценка сочинений. Оценка результатов внеаудиторной самостоятельной работы: рефератов.</p>
<p>Умение:</p> <p>-правильно применять в практике общения основные орфоэпические, лексические, грамматические нормы современного татарского литературного языка.</p>	
<p>Знание:</p> <p>-орфографических и пунктуационных норм современного татарского литературного языка.</p>	<p>Оценка работы с карточками. Оценка тестирования. Оценка контрольных работ. Оценка результатов внеаудиторной самостоятельной работы: докладов и рефератов.</p>
<p>Умение:</p> <p>-соблюдать в практике письма орфографические и пунктуационные нормы современного татарского литературного языка.</p>	

ТЕХНОЛОГИИ ФОРМИРОВАНИЯ ОК

Название ОК	Технологии формирования ОК(на учебных занятиях)
ОК 01. Выбирать способы решения задач профессиональной деятельности, применительно к различным контекстам.	Занятие с использованием учебного фильма, учебная дискуссия, практические занятия
ОК 02. Осуществлять поиск, анализ и интерпретацию информации, необходимой для выполнения задач профессиональной деятельности.	Практические занятия, самостоятельная работа
ОК 03. Планировать и реализовывать собственное профессиональное и личностное развитие.	Практические занятия
ОК 04. Работать в коллективе и в команде, эффективно взаимодействовать с коллегами, руководством, клиентами.	Практические занятия, самостоятельная работа
ОК 05. Осуществлять устную и письменную коммуникацию на государственном языке с учётом особенностей социального и культурного контекста.	Практические занятия, самостоятельная работа
ОК 06. Проявлять гражданско-патриотическую позицию, демонстрировать осознанное поведение на основе традиционных оущечеловеческих ценностей.	Практические занятия, деловая игра
ОК 07. Содействовать сохранению окружающей среды, ресурсосбережению, эффективно действовать в чрезвычайных ситуациях.	Практические занятия, игра, защита презентации
ОК 08. Использовать средства физической культуры для сохранения и укрепления здоровья в процессе профессиональной деятельности и поддержания необходимого уровня физической подготовленности.	Практические занятия, самостоятельная работа
ОК 09. Использовать информационные технологии в профессиональной деятельности.	Практические занятия, учебная дискуссия
ОК 10. Пользоваться профессиональной документацией на государственном и иностранном языках.	Практические занятия
ОК 11. Планировать предпринимательскую деятельность в профессиональной сфере.	Практические занятия, самостоятельная работа

